

УДК 330.367.32.83.7(366)

Швайдак В. М.

Національна академія управління

ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ ТА ЇХ КОНСОЛІДАЦІЯ НА РИНКУ

У статті досліджено ланцюг суспільної інтеграції небанківських фінансових посередників (НФП) в умовах розвитку діяльності та консолідації на ринку. Розглянуто обставини та фактори провадження суспільного впливу НФП та представлено науково-методичний підхід до з'ясування «хибного розвитку» НФП у рамках запланованої консолідації, що відображає помилкове сприйняття показників профільної діяльності фінансової установи, зважених на суб'єктивні характеристики щодо збільшення ключових індикаторів у рамках інтеграції та прийняття на баланс портфелю приймача. Приведено прогнозну оцінку потенціалу суспільного впливу вітчизняних НФП на потенційних клієнтів як прихований інструмент кооперації на макрорівні. Сформовано компоненти оцінки суспільного потенціалу НФП на фінансовому ринку.

Ключові слова: суспільний вплив, ланцюгова реакція, оцінка суспільного потенціалу, інтеграція, консолідація, хибний розвиток, фінансовий посередник.

Постановка проблеми. Важливість діяльності небанківських фінансових посередників у рамках економічного зростання країни доводиться світовими трендами на укрупнення та консолідацію діяльності подібних установ, які з комерційних організацій перетворюються на суспільні органи спеціалізованої взаємодопомоги.

Поєднання суспільного моніторингу із розумінням фінансової суті організаційної структури НФП та їх фінансового і методичного забезпечення може націлити на подальші дослідження щодо потенціалу, ефективності та періодичності суспільного впливу НФП

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Чисельні наукові дослідження вітчизняних науковців О. Абакуменко, В. Фурман, А. Єпіфанова, І. Сало, А. Загороднього, Т. Коляди, В. Гусева, О. Дороша, Ю. Гоптаренко, В. Пилипіва, М. Михальченко, О. Юр'єва, Ю. Готаренко, Р. Каленяка, Р. Масгрейва сформували базис суспільної концепції діяльності фінансових посередників в умовах раціонального розподілу стратегічних орієнтирів та клієнтських потоків. При цьому були досліджені шляхи виживання НФП в умовах банкоцентричної фінансової системи, що передбачає суспільну інтеграцію з метою розширення партнерських відносин для НФП.

Мета статті полягає у формуванні основ для збільшення ринкового потенціалу небанківських фінансових посередників та їх подальшої консолідації на ринку з метою збільшення суспільного впливу на фінансову систему.

Виклад основного матеріалу дослідження. Характеристика суспільного впливу НФП на фінансову систему в цілому вказує на поетапні моделі зношеності та застарілості відносин між банками та клієнтами, що є на руку представникам НФП, які здатні забезпечити всебічне задоволення потреб роздрібного сегменту клієнтів.

Поліпшений механізм діяльності НФП має суттєві відмінності від уже встановлених прикладних теоретичних аспектів соціально орієнтованого розвитку НФП, адже з урахуванням підтримки держави можливо буде імплементувати широке розповсюдження та рекламації щодо фінансових посередників як альтернатива державним, банківським або іноземним компаніям.

У даний підхід включено такі компоненти, як принципи, функції механізму, основи діяльності посередників, наукові підходи, параметри регулювання соціальної відповідальності НФП на основі нефінансової звітності [3, с. 50].

Висновки зроблені після контролінгу інформаційних даних НФП були висунуті з пропозицією детального порівняння плану вдосконалення НФП та впевненістю у своїх активних фінансових ресурсах. Спирання НФП на свої можливі ресурси та усунення помилок під час функціонування являють собою неодмінні заходи для стабільної діяльності на ринку.

У зв'язку з усуненням НФП помилок під час діяльності слід звернутися до такого методу, як таргетування, котре має значення зміни завдань фінансових установ. Дана зміна завдань визначається як переміна ресурсної поведінки в усіх її значеннях, а саме управління номенклатурою процесів НФП, раціональним розміщенням залучених коштів, фінансуванням із боку акціонерів та з оборотних засобів, використанням нових технологій та ефективним ресурсним плануванням.

Тому можемо стверджувати, що суспільна значимість та вплив НФП розглядаються як реакція на ринкову кон'юнктуру [8, с. 190].

Під час дослідження факторів діяльності НФП та способів їх інтеграції на ринку треба виділити ланцюг суспільної інтеграції НФП, який можемо спостерігати на рис. 1.

У рамках даного ланцюга поєднуються кадровий, фінансовий, інвестиційний, продуктової та інші підвиди профільної діяльності, які дають змогу диверсифікувати джерела фінансово-інвестиційного забезпечення НФП, виділити суспільну користь та ефект від участі в соціальних проєктах, вдосконалити матеріально-технічне забезпечення НФП й указати вектор розвитку.

Послідовність запропонованого підходу до віднесення окремих НФП до соціальної сфери за рахунок державної підтримки може здатися досить суперечливою на перший погляд, особливо відносно страхових компаній та інститутів спільного інвестування. Але сучасні потреби населення не можуть бути забезпечені профільними та класичними інститутами у часовому проміжку та аспектах платоспроможності [2, с. 3].

Розглянемо склад суспільного потенціалу в контексті кореневих зрушень, відповідно до останніх законодавчих змін, на рис. 2.

У ході досліджень суспільного значення НФП на фінансовому ринку було виділено, що визначення «соціального потенціалу НФП на фінансовому ринку» потрібно аналізувати через перспективи виконання установами на фінансовому ринку тільки суспільної діяльності. На наш думку, саме це визначення характеризує масив джерел сус-

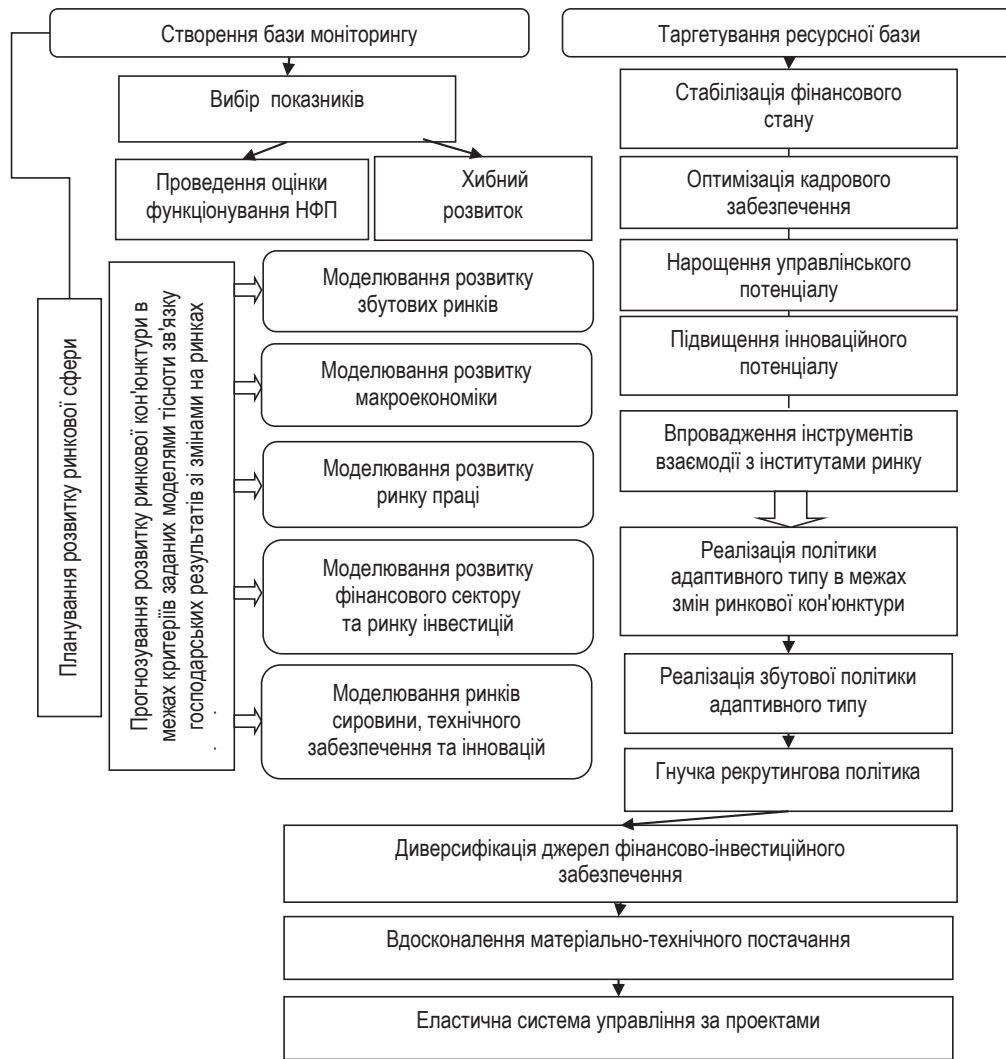

Рис. 1. Ланцюг суспільної інтеграції НФП

Джерело: складено за [10, с. 319]

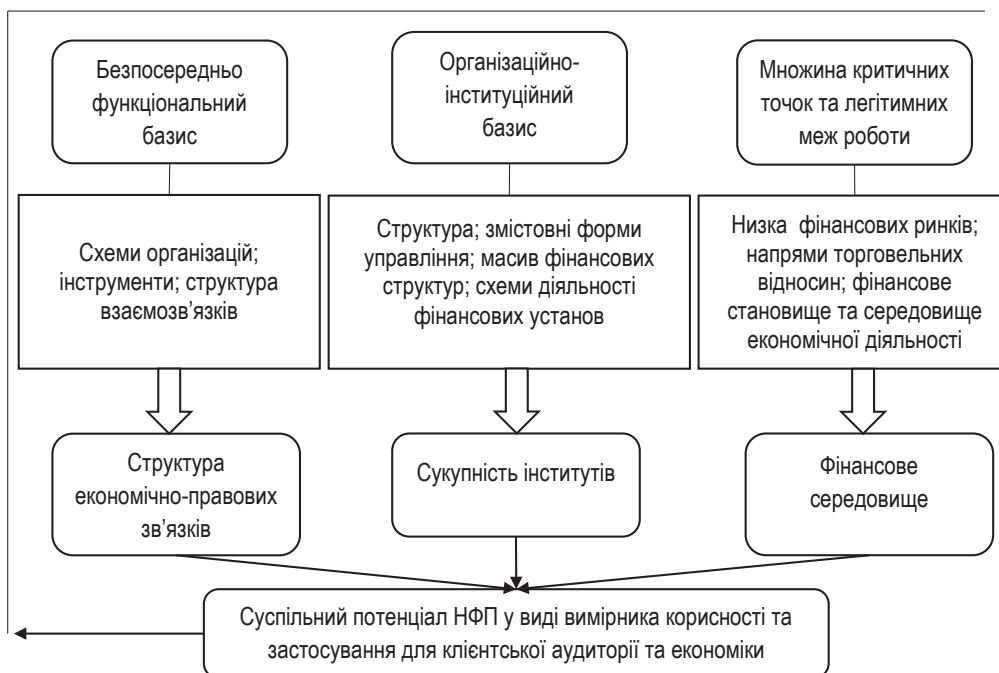

Рис. 2. Формування суспільного потенціалу НФП

Джерело: складено за [4, с. 202]

пільного сприйняття НФП та перспектив перетворення їхніх ресурсів у реальне задоволення клієнтських потреб завдяки реалізації певним підрозділом НФП соціального функціонування.

У результаті потребує розроблення науково-методичний підхід до з'ясування «хибного розвитку» НФП у рамках підвищення суспільного впливу діяльності за рахунок консолідації. Такий підхід відображає помилкове сприйняття показників профільної діяльності НФП, зважених на суб'єктивні характеристики щодо збільшення ключових індикаторів у рамках інтеграції та прийняття на баланс портфелю приймача. У цьому разі кінцева диференціація ефективного портфельного приросту відбувається у середньостроковому періоді до закінчення попередніх зобов'язань прийнятих установою приймачем у попередньому періоді. На відміну від наявних цей підхід включає фактори вибіркової і впливу якісних показників діяльності на розвиток НФП, бо формальні показники що не приносять та не будуть приносити дохід фінансовому посереднику, по суті, є збитковими через втрату часу, який могло би бути використано більш ефективно для активних продаж та укріплення ринкових позицій [5, с. 418].

На базі приведених висловлювань було запропоновано досліджувати суспільний потенціал НФП на фінансовому ринку як низка його потенційних здібностей для залучення і збору соціальних ресурсів на задоволення потреб соціальної сфери та масового сегменту населення та їх оперативної трансформації в суспільну користь завдяки чітким можливостям працівників установ у ході задоволення клієнтських потреб суспільного сегменту.

На нашу думку, проведення оцінки та аналізу утворення та застосування соціального потенціалу НФП на фінансовому ринку має бути забезпечена на основі якісних даних, які визначають не тільки суспільну діяльність, а й можливі способи виконання поставлених завдань [9, с. 75].

Пропонуємо розглянути компоненти оцінки суспільного потенціалу НФП на фінансовому ринку.

У цілому дослідження суспільного впливу НФП на фінансову систему держави орієнтоване

на роздрібних клієнтів та споживчі потреби фізичних осіб, проте найбільш привабливим для НФП у рамках оптимізаційного менеджменту є залучення до роботи представників малого та середнього бізнесу, а також крупних корпоративних клієнтів реального сектору економіки.

У процесі аналізу статистичних даних можна виділити прогностичні оцінки потенціалу суспільного впливу НФП на клієнтську аудиторію на рис. 4.

У ході аналізу активів та пасивів НФП було встановлено той факт, що формою для забезпечення стабільної соціальної діяльності НФП є запровадження адекватного функціонування їх фінансових підрозділів та вдосконалення вмінь персоналу стосовно фінансових питань, основною ціллю яких може бути отримання найбільшого прибутку. Даний аналіз дав змогу сформулювати очікувані обсяги послуг, які повинні згенерувати НФП до 2025 р., поступове перманентне збільшення соціальної задоволеності до вказаних обсягів портфелів активів та пасивів НФП.

Збільшення масштабів доступної фінансової інформації щодо суспільної діяльності деяких незалежних НФП спричинить поглиблене вивчення фінансової звітності куди входять: розширення актів НБУ за рахунок соціально-системного ризику, який здатен впливати на споживчі настрої населення та може підірвати економічну систему в цілому, дозволяє погодження надання кредитів для НФП із регулятором, необхідне зазначення показників діяльності НФП у фінансовій звітності та визначення всіх установлених на рівні держави правил [11, с. 70].

З іншого боку, поступове розповсюдження функціонування фінансових груп повністю зосереджено на зменшення фінансових ризиків, адже головним фактором їх формування є диверсифікація, котра залежить від якомога масштабнішого охоплення всіх підрозділів фінансового ринку.

Висновки. Також можна додати те, що саме фінансові групи є величезними структурними компаніями, це зазвичай стає цілком вірогідною причиною до появи фінансових ризиків під час функціонування на фінансовому ринку. На нашу

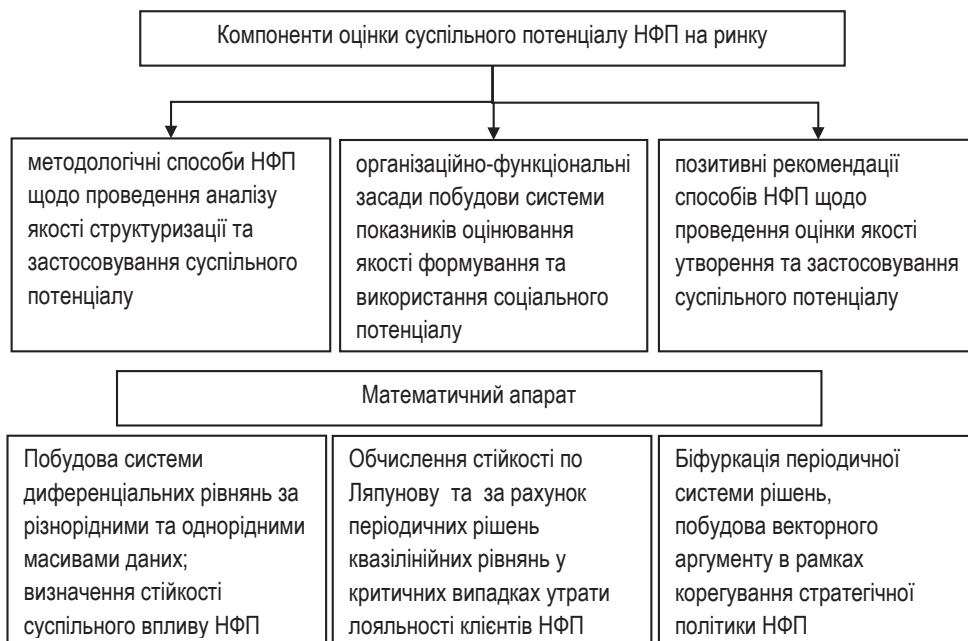
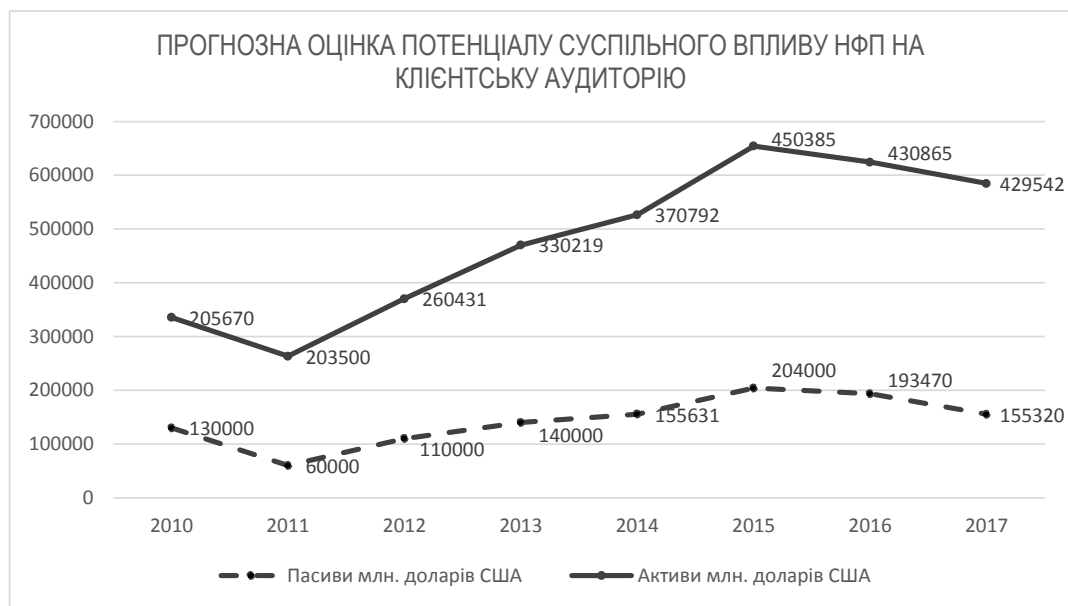

Рис. 3. Компоненти для оцінки суспільного потенціалу НФП на ринку

Джерело: складено за [1, с. 60]

Рис. 4. Прогнозна оцінка потенціалу суспільного впливу вітчизняних НФП на потенційних клієнтів

Джерело: складено за [7, с. 80]

думку, суттєвим чинником утворення та впливу фінансових ризиків на діяльність фінансових структур на ринку є те, що функціонування НФП тісно прилягає до фінансових груп це визначається у процесі спільних фінансових операцій та зобов'язань перед суспільством.

Високий темп зниження ринкової вартості активів порівняно з вартістю ресурсної бази в результаті комплексно впливає на падіння капіталізації та ліквідаційної вартості НФП.

Розглянуто обставини та фактори провадження суспільного впливу НФП та представлено науково-

методичний підхід до з'ясування «хибного розвитку» НФП у рамках запланованої консолідації, що відображає помилкове сприйняття показників профільної діяльності фінансової установи, зважених на суб'єктивні характеристики щодо збільшення ключових індикаторів у рамках інтеграції та прийняття на баланс портфелю приймача. Приведена прогнозна оцінка потенціалу суспільного впливу вітчизняних НФП на потенційних клієнтів як прихований інструмент кооперації на макрорівні. Сформовано компоненти оцінки суспільного потенціалу НФП на фінансовому ринку.

Список використаних джерел:

1. Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії: Вступ до фінансової науки; пер. з нім. С.І. Терещенко та О.О. Терещенка; передмова та наук. редагування В.М. Федосова. К.: Либідь, 2000. 654 с.
2. Гоптаренко Ю. Правові засади побудови інноваційно-інвестиційної моделі в Україні. Юридичний журнал. 2004. № 6. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1248>.
3. Гусев В.О. Державна інноваційна політика як засіб розвитку національної економіки: навч. посіб. К.: НАДУ, 2007. 60 с.
4. Дорош О.Л. Небанківські фінансові ін-ти в економічній системі України: дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.01.01 «Економічна теорія». Львів, 2003. 224 с.
5. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Ринки фінансових послуг: термінолог. Словник. Львів: Бескід Біт, 2008. 544 с.
6. Каленяк Р.В. Інноваційні напрями впливу на суспільний розвиток. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія «Економіка і право». 2012. Вип. 19. С. 139–145.
7. Коляда Т. Вплив суспільних фінансів на регіональний розвиток: теоретичний вимір. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2015. № 11. С. 75–89.
8. Масгрейв Р.А., Масгрейв П.Б. Государственные финансы: теория и практика; пер. с англ. М.: Бизнес Атлас, 2009. 716 с.
9. Михальченко М. Суспільний вплив на діяльність державних інституцій. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса. 2013. Вип. 4. С. 72–82.
10. Пилипів В.В. Управління відтворенням територіальних економічних систем у фінансовому просторі. К.: РВПС України НАН України, 2011. 400 с.
11. Юр'єва О.І. Податковий борг: аналіз поняття та вплив на суспільно-економічні відносини. Аспекти публічного управління. 2016. № 3. С. 67–73.

Швайдак В. Н.

Национальная академия управления

ФОРМИРОВАНИЕ ОБЩЕСТВЕННОГО ПОТЕНЦИАЛА НЕБАНКОВСКИХ ФИНАНСОВЫХ ПОСРЕДНИКОВ И ИХ КОНСОЛИДАЦИЯ НА РЫНКЕ

Резюме

В статье исследована цепь общественной интеграции небанковских финансовых посредников (НФП) в условиях развития деятельности и консолидации на рынке. Рассмотрены обстоятельства и факторы производства общественного воздействия ОФП и представлен научно-методический подход к выяснению «ложного развития» НФП в рамках запланированной консолидации, что отражает ошибочное восприятие показателей профильной деятельности финансового учреждения, взвешенных на субъективные характеристики по увеличению ключевых индикаторов в рамках интеграции и принятия на баланс портфеля приемника. Приведена прогнозная оценка потенциала общественного влияния отечественных НФП на потенциальных клиентов как скрытый инструмент кооперации на макроуровне. Сформированы компоненты оценки общественного потенциала НФП на финансовом рынке.

Ключевые слова: общественное влияние, цепная реакция, оценка общественного потенциала, интеграция, консолидация, ложное развитие, финансовый посредник.

Shvydak V. M.

National Academy of Management

FORMATION OF SOCIAL POTENTIAL OF NON-BANK FINANCIAL INTERMEDIARIES AND THEIR CONSOLIDATION ON THE MARKET

Summary

The article was dedicated to the social integration of non-bank financial intermediaries (NFPs) was studied in terms of development and consolidation in the market. The circumstances and factors of the social impact of the NFP are considered, and a scientific and methodical approach is presented to find out the "false development" of the NFP within the framework of the planned consolidation, which reflects the mistaken perception of indicators of the profile of the financial institution, weighted by the subjective characteristics to increase the key indicators, in within the framework of integrating and accepting on the receiver portfolio's balance sheet. The predictive estimation of the potential of public influence of NFPs on potential clients as a hidden cooperation tool at the macro level is given. The components of evaluation of the public potential of the NFP in the financial market have been formed.

Key words: social impact, chain reaction, assessment of social potential, integration, consolidation, false development, financial intermediary.

УДК 378.31

Білінець М. Ю.

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

МОДЕЛІ ФІНАНСУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Розглянуто основні теоретичні та практичні аспекти фінансування вищої освіти. Досліджено фінансове забезпечення вищих навчальних закладів в світі державним та приватним секторами. Розглянуто основні джерела та моделі фінансування вищої освіти в контексті реформування даної систем в Україні.

Ключові слова: вища освіта, фінансування вищої освіти, моделі фінансування, джерела фінансування, вищі навчальні заклади.

Постановка проблеми. Важливим фактором економічного зростання суспільства є робоча сила, що відповідає вимогам інноваційної економіки. Забезпечення якої покладено на освіту, загалом, та вищу освіту, зокрема. Розвиток вищої освіти залежить від державної політики у цій сфері та рівня фінансування. В Україні поряд із проблемою недостатності фінансового забезпечення, існує проблема нераціонального використання коштів, що призводить до кризових явищ у цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним та практичним аспектам фінансування вищої освіти присвячені праці таких вчених, як Белякова С.А. [6], Кулакова М.Н. [5], Ларионова М.В. [8], Стром Г.А. [9] та інші. Результати досліджень вчених та фахівців, що здійснюють вивчення теорії та методології фінансування вищої освіти, є значним внеском у вирішення

питань вдосконалення функціонування та фінансування закладів вищої освіти.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Недосконалий механізм фінансування вищої освіти призводить до їх нераціонального використання, а як результат до регресивного розвитку усієї системи (погіршення якісних і кількісних показників розвитку). Державне замовлення на підготовку фахівців і спеціалістів, як і вся діюча система фінансування вищої освіти в Україні є неефективними, що і зумовлює пошук кращого варіанту та формування рекомендацій щодо його вдосконалення.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження моделей фінансування вищих навчальних закладів в світі та можливості їх застосування в українських реаліях.

Виклад основного матеріалу. Трансформація фінансового забезпечення вищої освіти являє собою